

Kielikylvyn oppilaaksiottokriteerien päivittäminen

Suomenkielinen koulutusjaosto 05.11.2024 § 65

1132/12.00.00/2024

Valmistelija: Opetuspäällikkö Riikka Strandström,
riikka.strandstrom(at)sipoo.fi

Aiemmat päätökset oppilaaksiotosta

Suomenkielinen koulutusjaosto päätti 15.12.2020 87 § perusopetuksen kielikylpyopetuksen oppilaaksiottokriteereistä seuraavasti:

1. Kielikylpyopetukseen otetaan ainoastaan Sipoon kunnassa asuvia lapsia.
2. Kielikylpyopetus on tarkoitettu lapsille, jotka eivät puhu kielikylpykieltä äidinkielenään.
3. Kielikylpykoulu on oppilaan lähikoulu, mikäli hän asuu kielikylpykoulun toimipisteen oppilaaksiottoalueella.
4. Ensimmäiselle vuosiluokalle otetaan enintään 24 oppilasta / toimipiste.
5. Ensimmäiselle vuosiluokalle otetaan ensisijaisesti ne oppilaat, jotka ovat käyneet Sipoon kunnan kielikylpyesiopetuksen.
6. Kielikylpykouluun pääsy edellyttää, että oppilas on osallistunut kielikylpyesiopetukseen koko esiopetuksen ajan.
7. Ensimmäiselle vuosiluokalle voidaan ottaa myös oppilaita, jotka eivät ole käyneet Sipoon kunnan kielikylpyesiopetusta, jos he läpäisevät kieliprofiilin. Kieliprofiili teetetään kaikille niille oppilaille, jotka hakeutuvat kielikylpyopetukseen käymättä Sipoon kunnan kielikylpyesiopetusta. Kieliprofiili teetetään esikouluvuoden keväällä. Profiilin tavoitteena on varmistaa oppilaan riittävä kielitaito (oppimisen työkalu) sekä riittävä kielellinen tietoisuus. Kieliprofiili teetetään, jotta oppilaan valmiudet pärjätä kielikylpyopetuksessa varmistetaan ennen oppilaaksiottopäätöksen tekemistä.
8. Ensimmäisen luokan alkamisen jälkeen kielikylpyyn voi hakeutua vain, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
 - a. Oppilas muuttaa kesken perusopetuksen Sipooseen.
 - b. Oppilas on käynyt vastaavaa kielikylpykoulua muualla.
 - c. Ryhmän enimmäiskoko 24 oppilasta ei ylity.
 - d. Oppilas ei tarvitse erityisen tuen pienryhmäopetusta.

Jos hakijoita on enemmän kuin paikkoja, valintaperusteita noudatetaan seuraavassa järjestyksessä:

1. Ensijaisesti otetaan oppilaat, jotka ovat käyneet Sipoon kunnan kielikylpyesikoulua
2. Sisarukset jo aikaisemmin kielikylvyssä
3. Arpa

Toissijaisten paikkojen myöntämisessä noudatetaan koulutusjaoston 24.11.2020 hyväksymiä kriteerejä.

Sivistysvaliokunta 21.1.2021 7§ päättänyt kielikylpyvarhaiskasvatuksen ikäluokkien koosta ja valintakriteereistä.

Lakitaustaa päätöksenteolle

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus käydä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua.

Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun kouluun. Tässä momentissa tarkoitettuja oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja -kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia. (Perusopetuslaki 28 §)

Nyt päätöksentekoon tuotavassa asiassa on konsultoitu Kuntaliiton juristia, Opetushallituksen juristia ja Opetushallituksen kielikylpyopetuksesta vastaavaa opetusneuvosta. Perusopetuslain mukaan osa opetuksesta voidaan antaa muulla kielellä kuin opetuskielellä, jos se ei vaaranna oppilaan mahdollisuuksia seurata opetusta. Kielikylpyopetuksessa opetusta annetaan sekä oppilaan omalla äidinkielellä että kielikylpykielellä perusopetuksen aikana. Otettaessa oppilaita kielikylpyopetukseen tulee soveltaa yhdenvertaisia valintaperusteita ja valinnassa voidaan käyttää koetta, joka osoittaa oppilaan taipumuksia kielikylpyopetukseen. Samoin lapsen etu on huomioitava kielikylpyopetusta järjestettäessä.

Kunta ei voi määritellä ennen koulun aloitusta lapsen tuen tarvetta tai mahdollista koulupaikkaa sen perusteella, että lapsella on ilmennyt laajoja tuen tarpeita ennen koulun aloitusta. Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus oppimisen tukeen heti tuen tarpeen ilmetessä. Tämä koskee myös kielikylpyopetuksessa olevia oppilaita.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen lakiuudistus astuu voimaan 1.8.2025. Lakiuudistus poistaa nykyisen kolmiportaisen tuen mallin. Uuden lain mukaan oppilas voi saada joko ryhmäkohtaisia tai oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita voi olla yhden opettajan opetusryhmässä enintään viisi. Jos oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita on yhdessä opetusryhmässä enemmän, opetusryhmä tulee jakaa kahdelle opettajalle eli perustaa uusi opetusryhmä. Tämä tulee lisäämään opetuksen järjestäjän kustannuksia merkittävästi.

Nykytilanne kielikylpyopetuksessa

Sipoon kielikylvyssä on vankka kokemus vieraalla kielellä oppimisesta. Opetusmenetelmä perustuu tutkittuun tietoon ja henkilökunta on päteväytynyt kielikylpyopetukseen. Kielikylpyluokille on viime vuosien aikana hakeutunut kasvava määrä oppilaita, joiden kielelliset valmiudet eivät ole olleet riittävät vieraan kielen kautta opiskeluun ja oppimiseen. Tällöin oppilaat ovat kuormittuneet kohtuuttomasti perusopetuksen tavoitteita toteutettaessa. Koulutusjaoston aiemman päätöksen mukaisesti kielikylpyopetuksessa ei järjestetä erityisen tuen pienluokkaopetusta, koska ensisijainen tukimuoto on omalla äidinkielellä opiskelu. Päätöksen perustelu on, ettei ole tarkoituksenmukaista muodostaa ryhmää oppilaita, joilla on hyvin erilaisia kielellisiä sisältöjä, tavoitteita ja tarpeita.

Haasteet näkyvät käytännössä seuraavasti:

- Yksilöllinen tuen tarve on lisääntynyt merkittävästi.
- Erityisopetuksen opetustunnit eivät riitä kaikille tukea tarvitseville. Nyt erityisopetuksen tukea on jouduttu kohdentamaan ennen kaikkea yksittäisten oppilaiden koulukäyntitaitojen vahvistamiseen sillä seurauksella, että ryhmätasolla oppilaat eivät saa aina tarvitsemaansa tukea, mikä taas näkyy ryhmäkohtaisena oppimistuloksien laskuna.
- Yksittäisen oppilaan kieli ei kehity, koska oppilas ei pysty osallistumaan ryhmäopetukseen. Tällöin oppilas ei saa tarvittavaa harjoitusta kielikylpykielen kehittymiseen. Tästä johtuen oppilaan kielikylpykieltä joudutaan eriyttämään. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että oppilas, jonka koulukieli ei kehity riittävästi, ei kykene vastaanottamaan oppisisältöjä kielikylpykielellä, eikä osoittamaan osaamistaan.
- Oppilaan tuen tarve on niin yksilöllistä tai poikkeavaa, ettei sitä kyetä toteuttamaan kielikylpydidaktiikan puitteissa.

Perustelut muutosehdotukselle

Kielikylpyopetus on maailman tutkituin kieltenopetusmenetelmä, joka vaatii tietyn oppimisympäristön, jotta kielikylpydidaktiikkaa voidaan toteuttaa käytännössä. Vieraan kielen oppiminen ja vieraan kielen kautta opiskelu vaatii lapselta enemmän kuin omalla äidinkielellä opiskelu.

Huoltajilla tulee olla realistinen käsitys siitä, mitä kielikylpyopiskelu on, ja mitä se lapselta ja huoltajalta vaatii. Kielikylpyyn on viime vuosina yhä enenevässä määrin hakeuduttu myös opetuksen järjestäjän ja kielikylpykoulutuksen tarkoituseriä vastaamattomista syistä: kuten oppilasmäärältään pieni yksikkö ja mielikuva pienistä opetusryhmistä. Tavoite toiminnallisesta kielitaidosta mielletään usein virheellisesti fyysiseksi toiminnaksi. Toiminnallinen kielen oppiminen vaatii lapselta kykyä olla läsnä, keskittyä ja osallistua täysipainoisesti ryhmän toimintaan. Mikäli edellä mainittu ei toteudu, päädytään usein tilanteeseen, jossa oppilaan oppimisvalmiudet tai motivaatio ei vastaa painotetun kielen opetuksen vaatimuksia. Nämä haasteet vaikuttavat myös ryhmätasolla muiden oppilaiden oppimistuloksia laskevasti. Valtuuston hyväksymässä Sipoon kunnan strategiassa vuosille 2022-2025 on kirjattu tavoite "Lasten ja nuorten oppimistulokset valtakunnan ensimmäisessä neljänneksessä". Tavoitteen saavuttamiseksi oppilaiden edun mukaista on, että he opiskelevat sellaisessa oppimisympäristössä, joka tukee parhaiten heidän oppimistaan.

Vahva äidinkieli toimii uuden kielen oppimisen perustana. Kun lapsi aloittaa kielikylvyn, hän saa huomattavasti vähemmän harjoittelua oman äidinkielen kehityksensä tueksi. Jos äidinkieli ei ole kehittynyt ikätason mukaisesti tai taidoissa ilmenee suuria puutteita, kielikylpytoiminnassa kuilu oman äidinkielen osaamisessa kasvaa entisestään. Tästä syystä on lapsen edun mukaista selvittää, millaiset kielelliset valmiudet hänellä on omalla äidinkielellään. Kielikylvyssä esimerkiksi ensimmäisellä luokalla ryhmällä on äidinkielellä opetettavia aineita kaksi tuntia viikossa. Näin ollen toiminnassa ei tueta lapsen äidinkielen kehitystä yhtä laajasti kuin suomenkielisessä koulussa.

Kielikylpyopetus on painotettua opetusta. Toisin kuin monessa muussa kunnassa ja kaupungissa, Sipoossa kielikylpykoulu on siellä opiskelevien oppilaiden lähikoulu, jonne kunta järjestää koulukuljetukset. Tällä pyritään mahdollistamaan kielikylpyyn osallistuminen kaikkialla Sipoossa asuville oppilaille. Painotettuun opetukseen hakeutuminen voi tapahtua erillisten pääsykokeiden kautta. Pääsykokeet on järjestettävä kuitenkin kaikille painotettuun opetukseen haluaville, eikä niitä voida valita teetetävän vain osalle.

Esimerkiksi Turun kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta on tehnyt päätöksen, jonka mukaan kaikki kielikylpyluokille hakevat oppilaat testataan yleisiä kielellisiä valmiuksia mittaavalla testillä. Testin tarkoitus on varmistaa se, että perusopetuksen kielikylpyopetuksessa olevalla oppilaalla on riittävät valmiudet selviytyä vieraalla kielellä tapahtuvasta yhdeksän vuoden perusopetusajasta ilman opiskelua haittaavia kielellisiä vaikeuksia. Vieraalla kielellä tapahtuvaa peruskouluopiskelua voidaan pitää vaativampana kuin äidinkielellä tapahtuvaa opiskelua. Muutos on astunut voimaan vuonna 2022. Kielikylpyoppilaiden testaaminen tapahtuu Turussa esiopetuksen päättövaiheessa kevätlukukauden aikana. Testaamisen tarkoituksena on varmistaa, että perusopetuksen kielikylpyopetuksessa olevilla oppilailla on riittävät kielelliset valmiudet kaksikieliseen opetukseen. Aikaisemmin kaikille kielikylpyopettajien ruotsin kielikylpyopetukseen osallistuneille lapsille on osoitettu paikka koulun kielikylpyluokalta. Toteutettava testaus mahdollistaa myös muualta kuin kielikylpyesikoulusta tulevien uusien oppilaiden ottamisen kielikylpyryhmään, mikäli he saavat testauksessa hyväksyttävän tuloksen ja ryhmässä on tilaa. Ne kielikylpyesiopetuksessa olleet oppilaat, jotka eivät saa hyväksyttävää testitulosta, aloittavat koulun oman kotiosoitteensa mukaisessa lähikoulussa. Kielikylpyluokan maksimioppilasmäärä on 24.

Sipoon kunnan strategia 2022-2025 ja oppimisen tuki

Sipoon kunnan valtuustokauden 2022-2025 strategian sitovina tavoitteina ovat "Lasten ja nuorten oppimistulokset valtakunnan ensimmäisessä neljänneksessä" ja "Parannetaan lastemme ja nuortemme hyvinvointia". Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä toimialalla. Lasten ja nuorten hyvinvointia parantaa opetuksen sopiva vaativuustaso sekä peruskoulun päättötodistuksen saavuttaminen siten, että nuorella on hyvät jatko-opintovalmiudet. Korkeisiin oppimistuloksiin ei päästä, jos painotetussa opetuksessa on oppilaita, joilla ei ole kielellisiä valmiuksia selviytyä perusopetuksesta.

Myös kielikylpyopetuksessa järjestetään erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea. Tuen vaikuttavuus on parhaimmillaan silloin, kun tukea voi antaa oppiaineen mukaisella kielellä. Kielikylvyssä oppimistavoitteet ovat samat kuin Sipoon kunnan opetussuunnitelmassa. Mikäli merkittävä osa erityisopetuksen tuesta menee kielen tukemiseen, oppilas ei ehdi sisäistää ja oppia varsinaista oppisisältöä. Tavoitteita ei voida madaltaa, koska silloin ei voi taata, että oppilaalla olisi riittävä osaaminen jatko-opintoihin.

Muutosesitys

Jatkossa kielikylvyn oppilaaksiottokäytäntöä esitetään muutettavaksi seuraavasti:

- Kielikylpyesiopetus jatkuu Leppätien esiopetuksessa ja Miilin kielikylpyesiopetuksessa kuten aiemminkin, mutta ennen perusopetuksen ensimmäiselle vuosiluokalle siirtymistä tullaan kaikki kielikylpyoppilaat testaamaan yleisiä kielellisiä valmiuksia mittaavalla testillä.
- Sama testi teetetään myös kaikille kielikylpyopetukseen haluaville, jotka eivät ole käyneet kunnan järjestämää kielikylpyesiopetusta.
- Yleisiä kielellisiä valmiuksia mittaava testi korvaa aiemmin käytetyn kieliprofiilin, joka on teetetty niille lapsille, jotka eivät ole käyneet Sipoon kunnan kielikylpyesiopetusta.
- Ne kielikylpyesiopetuksessa olleet oppilaat, jotka eivät saa hyväksyttävää testitulosta, aloittavat koulun oman kotiosoitteensa mukaisessa lähikoulussa.

- Testit suoritetaan viimeistään helmi-maaliskuun aikana.
- Opetusryhmän maksimikoko on 24 oppilasta, mutta ryhmää ei täytetä täyteen, mikäli kaikki oppilaat eivät suoriudu hyväksytysti kielitestistä. Huomioitavaa on, että opetusryhmiä on kaksi: yksi Pohjois- ja yksi Etelä-Sipoossa.

Kielikylpyvarhaiskasvatuksessa ja kielikylpyesiopetuksessa oleville huoltajille järjestetään infotilaisuus kielitestin käyttöönotosta marraskuussa 2024 ennen kuin kouluun ilmoittautuminen lukuvuodelle 2025-2026 alkaa.

Päätösvalta asiassa

Sipoon kunnan hallintosäännön mukaan suomenkielinen koulutusjaosto vahvistaa suomenkielisten koulujen oppilaaksioton periaatteet.

Esittelijä

Opetuspäällikkö Strandström Riikka

Ehdotus

Suomenkielinen koulutusjaosto päättää kielikylvyn oppilaaksiotokriteerit seuraavasti:

1. Kielikylpyopetukseen otetaan ainoastaan Sipoon kunnassa asuvia lapsia.
2. Kielikylpyopetus on tarkoitettu lapsille, jotka eivät puhu kielikylpykieltä äidinkielenään.
3. Kielikylpykoulu on oppilaan lähikoulu, mikäli hän asuu kielikylpykoulun toimipisteen oppilaaksiottoalueella.
4. Ensimmäiselle vuosiluokalle otetaan enintään 24 oppilasta / toimipiste.
5. Ensimmäiselle vuosiluokalle otetaan ne oppilaat, jotka saavat esiopetusvuoden keväällä teetettävässä kielivalmiustestistä hyväksyttävän tuloksen.
6. Kielivalmiustestin tarkoituksena on varmistaa se, että perusopetuksen kielikylpyopetuksessa olevalla oppilaalla on riittävät valmiudet selviytyä vieraalla kielellä tapahtuvasta yhdeksän vuoden perusopetusajasta ilman opiskelua haittaavia kielellisiä vaikeuksia.
7. Ensimmäisen luokan alkamisen jälkeen kielikylpyyn voi hakeutua vain, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
8. Oppilas muuttaa kesken perusopetuksen Sipooseen.
9. Oppilas on käynyt vastaavaa kielikylpykoulua muualla.
10. Ryhmän enimmäiskoko 24 oppilasta ei ylity.
11. Oppilas ei tarvitse erityisen tuen pienryhmäopetusta.

Jos hakijoita on enemmän kuin paikkoja, valintaperusteita noudatetaan seuraavassa järjestyksessä:

1. Kielitestissä saadut pisteet
2. Mikäli useampi hakija saa saman pistemäärän, eikä kaikille voida paikkaa myöntää, valintaperusteita noudatetaan seuraavassa järjestyksessä:
 - 2.1. Ensisijaisesti otetaan oppilaat, jotka ovat käyneet Sipoon kunnan kielikylpyesikoulua
 - 2.2. Sisarukset jo aikaisemmin kielikylvyssä
 - 2.3. Arpa

Uudet oppilaaksiotokriteerit astuvat voimaan 15.11.2024 ja niitä noudatetaan oppilaaksiotossa lukuvuodelle 2025-2026. Kielitesti teetetään kaikille kielikylpykoulun 1. luokalle hakeutuville oppilaille keväällä 2025.

Käsittely

Päätös

Suomenkielinen koulutusjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen teknisellä korjauksella.

Liitteet